

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 35396**Nom:** Comentari lingüísticodiscursiu de textos en llengua catalana**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - G.Filologia Catalana	Anàlisi y crítica de textos en llengua catalana	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

LOPEZ-PAMPLO RIUS GONÇAL

ROSELLO IVARS RAMON J

BADAL BERTOLIN MANUEL

RESUM

L'assignatura es troba situada a quart curs del Grau en Filologia Catalana i pertany al mòdul *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Es tracta d'una assignatura obligatòria de caràcter metodològic, perquè habilita l'aprenentatge de mètodes i tècniques d'anàlisi de textos.

L'anàlisi de textos és una de les activitats principals en l'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua. Els enfocaments comunicatius i discursius en la lingüística i la seua aplicació a l'ensenyament de la llengua i la literatura han impulsat l'anàlisi textual basada en les tres propietats del text: adequació, coherència i cohesió. Aquestes propietats, i especialment la cohesió, permeten una aproximació lingüísticodiscursiva a l'anàlisi i a la producció textual a partir d'un nombre de conceptes reduït i ben definit, com a base per al comentari de text i per a la millora dels textos dels estudiants. Aquesta breu descripció resumeix l'àmbit teòric i aplicat del que anomenem *gramàtica del text*.

L'assignatura aprofundeix en la capacitat crítica dels estudiants d'anàlisi de textos majoritàriament no literaris, com ara els gèneres periodístics i els acadèmico-científics. La matèria *Anàlisi i crítica de textos en*

llengua catalana inclou també les assignatures *Anàlisi i crítica del teatre català*, *Anàlisi i crítica de la poesia catalana* i *Anàlisi i crítica de la narrativa catalana*, que se centren en l'anàlisi de textos literaris, des de marcs teòrics i conceptuals diferents, però amb metodologies semblants.

L'assignatura participa del projecte d'innovació docent GESOLCAT. Així mateix, la selecció de textos per al desenvolupament de la matèria focalitzen, sobretot, en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 4 (educació de qualitat), 5 (igualtat de gènere), 10 (reducció de les desigualtats), 13 (canvi climàtic), 15 (vida d'ecosistemes terrestres) i 16 (societats pacífiques i inclusives).

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

uest coneixement a diferents tipus de textos, especialment no literaris;

- conèixer i saber exposar els principals conceptes de l'anàlisi del discurs, la lingüística textual i la gramàtica del text;
- conèixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos des del punt de vista de la gramàtica del text;
- ser capaç d'aplicar aquest coneixement a diferents tipus de textos, especialment no literaris;
- saber transmetre aquests coneixements.

null

saber transmetre aquests coneixements.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana un domini avançat en la comprensió de textos i de la normativa lingüística de la llengua catalana.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1001 - G.Filologia Catalana

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Competències comunicatives avançades en llengua catalana.

Coneixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos no literaris en llengua catalana i la seua aplicació.

Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció

1.1. El comentari de text. Conceptes generals: àmbits d'ús i registres, gèneres, tipologies i seqüències

- 1.2. La gramàtica del text i les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió)
- 1.3. L'àmbit periodístic i l'àmbit acadèmic. Gèneres i seqüències. Característiques lingüísticodiscursives
- 1.4. La comunicació virtual. L'àmbit de les xarxes socials

2. Gramàtica i enunciació

- 2.1. Enunciació i dixi
- 2.2. Modalització
- 2.3. Polifonia i discurs citat

3. Mecanismes de referència

- 3.1. Referència discursiva
- 3.2. Mecanismes gramaticals i lèxics
- 3.3. Anàfora
- 3.4. El·lipsi
- 3.5. Alternança de temps verbals
- 3.6. Cohesió lèxica

4. Connexió, coherència i estil discursiu

- 4.1. Definició i tipus
- 4.2. Connectors
- 4.3. Connexió textual i coherència textual
- 4.4. Oració composta: estil segmentat i integrat

Resultats d'aprenentatge

- Analitzar i comentar textos de diferent tipus, especialment de caràcter no literari, des del punt de vista de la gramàtica del text.
- Definir el concepte de cohesió i relacionar-lo amb la coherència i l'adequació.

- Identificar, definir i classificar els principals mecanismes de cohesió.
- Definir els diferents mecanismes de referència i identificar-los en textos.
- Definir la connexió, descriure els tipus de connexió i la funció que realitzen, definir els conceptes que s'inclouen i identificar-los en textos.
- Construir textos cohesionats, coherents i adequats a la situació comunicativa.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	30,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	26,00
Preparació d'activitats d'avaluació	34,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Pel que fa a les hores presencials, l'assignatura s'estructura en dues sessions teoricopràctiques setmanals a l'aula, distribuïdes en dos dies, per a les quals els professors posaran a disposició dels estudiants el material teòric i pràctic d'anàlisi i comentari. Per al seguiment adequat de l'assignatura, és obligatòria la lectura, discussió i estudi del llibre de M. Josep Cuenca *Gramàtica del text* (Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008). A més, per als continguts més teòrics, és obligatori el treball i l'estudi dels capítols que s'indicaran de *De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic* (Castellà, 1992) i de *Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva* (Conca, Costa, Cuenca & Lluch, 1998).

Els resultats de l'assignatura s'aconsegueixen amb la implicació de l'aprenent, que haurà de participar de forma activa en el desenvolupament del procés d'aprenentatge.

Classes teòriques

Les sessions teòriques es destinaran a discutir a l'aula els conceptes teòrics del programa i a comentar la metodologia d'anàlisi lingüísticodiscursiva. Cada tema partirà de la lectura obligatòria del capítol corresponent de Cuenca (2008). A més, a l'inici de curs, es proporcionarà la bibliografia teòrica obligatòria de cada tema, corresponent als capítols que s'indicaran de Castellà (1992) i Conca, Costa, Cuenca & Lluch (1998).

Les discussions s'efectuaran sobre la base d'aquestes lectures i del treball previ d'aquests materials per part dels estudiants. En aquest sentit, les lliçons magistrals es limitaran a orientacions introductòries, de manera que el treball aprofundit sobre els continguts teòrics parteix de l'estudi previ efectiu dels estudiants i de la discussió a l'aula. Així doncs, la participació activa en la discussió dels temes teòrics és imprescindible per assolir els objectius de l'assignatura.

D'acord amb aquesta perspectiva metodològica, a l'inici de curs, es proporcionarà una relació de 17 enunciats teòrics, que integraran la part teòrica de l'examen final. A partir de la bibliografia bàsica adés especificada, els estudiants hauran de preparar en grups de tres persones (excepcionalment, quatre persones) l'exposició oral d'un d'aquests enunciats i l'elaboració escrita de l'enunciat com a potencial pregunta d'examen (un enunciat per cada grup, de manera que s'han de constituir 17 grups de treball). L'exposició oral i l'elaboració escrita grupal de l'enunciat constitueix dues pràctiques avaluables i s'hauran d'adequar als criteris de producció dels textos acadèmics formals.

A l'inici de curs el professor establirà el calendari de les exposicions orals dels enunciats teòrics d'acord amb els estudiants. A partir de la data de l'exposició oral, els grups d'estudiants hauran de remetre al professor l'elaboració escrita de l'enunciat teòric, que el professor corregirà i els estudiants hauran d'incloure en el text les correccions i els suggeriments de millora que se'ls demanen.

Per a l'elaboració de les exposicions orals i del text escrit de l'enunciat teòric, es recomana que els grups d'estudiants demanen l'assessorament del professor a través de les tutories.

Classes pràctiques

En les sessions de pràctica es proposarà una selecció de textos que serà motiu de lectura, anàlisi i crítica entre el professor i els estudiants. A més, es proporcionaran uns materials complementaris de cada tema, que inclouran propostes d'activitats d'anàlisi resoltes semblants a

les de l'examen final.

Al llarg del curs, en les sessions d'aula, es discutiran les activitats de comentari de text que prèviament proposarà el professor i que els estudiants hauran d'elaborar per tal d'exposar-les quan se'ls demane. Cada estudiant haurà de participar en la discussió d'almenys una de les activitats proposades.

Pel seu caràcter de pràctiques d'aula, la realització d'aquestes activitats comporta l'assistència a les sessions de classe i la participació activa. Aquestes pràctiques no es podran realitzar fora del període de docència i no es podran recuperar en segona convocatòria.

Les hores no presencials es dedicaran a:

- Elaboració de treballs individuals o en grup (30 h).
- Preparació de classes (26 h).
- Preparació d'activitats d'avaluació (34 h).

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis i detalls sobre les pràctiques. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

Altres activitats

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

Pràctiques avaluables (40 %)

a) Exposició grupal d'un enunciat teòric. Caldrà lliurar-ne el suport visual de l'exposició (5 %).

b) Elaboració escrita grupal de l'enunciat teòric exposat. El professorat corregirà el text escrit i el grup d'estudiants haurà d'introduir les modificacions o suggeriments de millora que se suggerisquen (5 %)

c) Exposició i discussió i individual a l'aula d'una activitat breu de comentari entre les que proposarà el professor per a cada sessió pràctica i a petició discrecional i directa del professor en les sessions de classe (10 %).

d) Prova intermèdia de comentari lingüísticodiscursiu d'un text (20 %), Es proposarà un text que serà objecte d'una prova avaluable individual. Aquesta prova es realitzarà a l'aula el dia 20 d'abril de 2026. Caldrà obtenir un mínim de 0,75 punts en aquesta prova; si no s'assoleix aquest llindar, caldrà repetir-la en segona convocatòria.

Exament final (60 %)

La prova final serà de caràcter teòricopràctic i valdrà el 60 % de la nota final. La prova constarà de l'exposició teòrica i raonada d'alguns dels 17 enunciats teòrics (20 %), a criteri del professor, i del comentari lingüísticodiscursiu d'un text, a partir d'un enunciat que focalitzarà en els aspectes lingüísticodiscursius més rellevants del text proposat (40 %). Caldrà obtenir un mínim d'1,5 punts en la part de comentari (d'un màxim de 4 punts) i la suma de la part teòrica i del comentari haurà d'assolir un mínim de 2,5 punts (d'un màxim de 6 punts).

Per a superar l'assignatura, la suma de les activitats pràctiques i la de l'examen final haurà de ser igual o superior a 5 punts.

Pel seu caràcter de pràctiques d'aula, l'exposició de l'enunciat teòric, l'elaboració escrita de l'enunciat i la pràctica d'exposició i discussió d'una activitat de comentari de text, no són recuperables en segona convocatòria. La pràctica intermèdia i, òbviament, l'examen final es podran realitzar en segona convocatòria sota els mateixos criteris que en la primera convocatòria

En tots els aspectes de l'avaluació cal demostrar un bon coneixement del registre formal adequat a l'àmbit acadèmic i de la normativa lingüística. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Pràctiques avaluables	40 %
<ul style="list-style-type: none"> Exposició oral grupal d'un enunciat teòric (5 %) 	

<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració escrita grupal del mateix enunciat (5 %) • Discussió i exposició oral individual a l'aula d'una activitat de comentari (10 %) • Prova intermèdia (20 %; mínim: 0,75 punts)	
b) Examen final &0 %; (mínim: 2,5 punts) <ul style="list-style-type: none"> • Exposició raonada d'un aspecte teòric del programa (20 %) • Comentari lingüísticodiscursiu d'un text (40 %); mínim: 1,5 punts)	60 %

L'honestat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

El sistema de qualificacions segueix la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

Castellà, Josep Maria, *De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic*, Barcelona. Empúries, 1992

Conca, Maria; Costa, Adela; Cuenca, M. Josep; Lluch, Gemma, *Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva*, Barcelona, Teide, 1998.

Cuenca, M. Josep, *Gramàtica del text*, Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008.

Cuenca, M. Josep, *Comentari de texts*, València, Bullent, 1996.

Lluch, Gemma; Nicolàs, Miquel, *Esriptura acadèmica. Planificació, documentació, redacció, citació i models*, Barcelona, EdiUOC, 2015.

Bibliografia complementària

Calsamiglia, Helena; Tusón, Amparo, *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*, Barcelona, Ariel, 1999.

Cuenca, M. Josep, *Comentario de textos: los mecanismos referenciales*, Madrid, Arco Libros, 2000.

Cuenca, M. Josep, *La connexió i els connectors. Perspectiva oracional i textual*, Vic, Eumo, 2006.

Ribera, Josep, *La cohesió lèxica en seqüències narratives*, Alacant / Barcelona, IIFV / PAM, 2012.